

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

avis 56.616/2/V
du 12 août 2014

sur

un projet d'arrêté royal 'fixant les modalités de création, de tenue et de consultation du registre central des contrats de mandat en vue d'organiser une protection extrajudiciaire et du registre central des déclarations relatives à la désignation d'un administrateur ou d'une personne de confiance'

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 56.616/2/V
van 12 augustus 2014

over

een ontwerp van koninklijk besluit 'houdende vaststelling van de regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het centraal register van lastgevingsovereenkomsten met het oog op het regelen van een buitengerechtelijke bescherming en van het centraal register van verklaringen betreffende de aanwijzing van een bewindvoerder of vertrouwenspersoon'

Le 5 août 2014, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre de la Justice à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal 'fixant les modalités de création, de tenue et de consultation du registre central des contrats de mandat en vue d'organiser une protection extrajudiciaire et du registre central des déclarations relatives à la désignation d'un administrateur ou d'une personne de confiance'.

Le projet a été examiné par la deuxième chambre des vacations le 12 août 2014. La chambre était composée de Pierre LIÉNARDY, président de chambre, président, Philippe QUERTAINMONT et Pierre VANDERNOOT, présidents de chambre, et Colette GIGOT, greffier.

Le rapport a été présenté par Xavier DELGRANGE, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Pierre VANDERNOOT.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 12 août 2014.

*

Op 5 augustus 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Justitie verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen, een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'houdende vaststelling van de regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het centraal register van lastgevingsovereenkomsten met het oog op het regelen van een buitengerechtelijke bescherming en van het centraal register van verklaringen betreffende de aanwijzing van een bewindvoerder of vertrouwenspersoon'.

Het ontwerp is door de tweede vakantiekamer onderzocht op 12 augustus 2014. De kamer was samengesteld uit Pierre LIÉNARDY, kamervoorzitter, voorzitter, Philippe QUERTAINMONT en Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitters, en Colette GIGOT, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre VANDERNOOT.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 12 augustus 2014.

*

Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du Gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le Gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

*

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

« Het verzoek van spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat de wet tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid in werking treedt op 1 september 2014, en deze registers bijgevolg tegen deze datum operationeel moeten kunnen zijn ».

*

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations suivantes.

1. Il y a lieu de mentionner dans un alinéa 2 nouveau l'arrêté royal du 21 septembre 2004 'fixant les modalités de création, de tenue et de consultation du Registre central des Déclarations relatives à la désignation d'un administrateur provisoire', que l'article 15 du projet entend abroger.
2. Le préambule est en défaut de mentionner la motivation de l'urgence en méconnaissance de l'article 84, § 1er, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État. Il y a lieu de le compléter.
3. Ainsi qu'il est écrit à la fin de l'article 1er, 4°, l'article 18 de la loi du 16 mars 1803 'contenant organisation du notariat' n'entrera en vigueur que par l'adoption d'un arrêté royal pris « conformément à la loi du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses », en exécution, plus spécialement, de l'article 26 de cette dernière loi.

L'article 20 de la loi du 6 mai 2009, qui a rétabli l'article 18 dans la loi du 16 mars 1803, a été remplacé par l'article 81 de la loi du 21 décembre 2013 'portant des dispositions fiscales et financières diverses'.

Il résulte de ce qui précède que l'article 18 de la loi du 16 mars 1803 n'est pas encore en vigueur et en conséquence que les dispositions du projet qui font état de la « référence NABAN » dans le projet à l'examen ne pourront être exécutées tant que le Roi n'aura pas fait entrer en vigueur l'article 20 de la loi du 6 mai 2009.

Il appartient au pouvoir exécutif, conformément à l'article 108 de la Constitution, d'exécuter l'article 26 de la loi du 6 mai 2009, en ce qui concerne l'article 20 de la même loi, et ensuite de mettre en œuvre l'article 18 de la loi du 16 mars 1803, qui crée la Banque des actes notariés.

Il est par ailleurs inutile et dépourvu de portée normative de préciser à la fin de l'article 1er, 4°, du projet que « l'article 18 de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat [...] entrera en vigueur par arrêté royal conformément à la loi du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses » ; les mots « , qui entrera en vigueur par arrêté royal conformément à la loi du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses » seront omis.

4. Les articles 490 et 496 du Code civil utilisent tous les deux la notion d'« enregistrement » tant des contrats de mandats que des déclarations.

Il y a lieu d'utiliser la terminologie adoptée par le législateur de sorte que le projet sera revu afin d'y substituer la notion d'« enregistrement » à celle d'« inscription » dans les registres centraux que le projet crée et organise.

L'ensemble du texte sera revu à la lumière de cette observation.

5. Il n'y a pas lieu de diviser un article en paragraphes lorsque ceux-ci ne contiennent chacun qu'un seul alinéa ¹.

¹ *Principes de technique législative - Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, www.raadvst-consetat.be, onglet « Technique législative », recommandation n° 57.3.

Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de Regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de Regering in aanmerking kan nemen als zij te oordelen heeft of het vaststellen of wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

*

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

De motivering in de brief luidt als volgt:

“Het verzoek van spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat de wet tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid in werking treedt op 1 september 2014, en deze registers bijgevolg tegen deze datum operationeel moeten kunnen zijn.”

*

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

1. In een nieuw tweede lid dient melding te worden gemaakt van het koninklijk besluit van 21 september 2004 ‘houdende vaststelling van de regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het Centraal Register van Verklaringen betreffende de aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder’, tot de opheffing waarvan artikel 15 van het ontwerp strekt.
2. In de aanhef wordt de motivering van het verzoek om spoedbehandeling niet opgegeven, hetgeen in strijd is met artikel 84, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. De aanhef moet worden aangevuld.
3. Zoals in artikel 1, 4°, *in fine*, wordt aangegeven, zal artikel 18 van de wet van 16 maart 1803 ‘tot regeling van het notarisambt’ pas in werking treden wanneer een koninklijk besluit uitgevaardigd wordt “ingevolge de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen”, ter uitvoering van, meer bepaald, artikel 26 van laatstgenoemde wet.

Artikel 20 van de wet van 6 mei 2009, waarbij artikel 18 in de wet van 16 maart 1803 hersteld is, is vervangen bij artikel 81 van de wet van 21 december 2013 'houdende diverse fiscale en financiële bepalingen'.

Uit het voorafgaande blijkt dat artikel 18 van de wet van 16 maart 1803 nog niet in werking is getreden en dat bijgevolg de bepalingen van het ontwerp die gewag maken van de "NABAN-referentie" niet uitgevoerd zullen kunnen worden zolang de Koning artikel 20 van de wet van 6 mei 2009 niet in werking heeft doen treden.

Overeenkomstig artikel 108 van de Grondwet staat het aan de uitvoerende macht om uitvoering te geven aan artikel 26 van de wet van 6 mei 2009, voor wat betreft artikel 20 van dezelfde wet, en vervolgens aan artikel 18 van de wet van 16 maart 1803, waarbij de Notariële Aktebank wordt opgericht.

De precisering, in artikel 1, 4°, *in fine*, van het ontwerp dat "artikel 18 van de wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt [...] in werking zal treden bij koninklijk besluit ingevolge de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen" is overigens nutteloos en niet regelgevend; de woorden " , dat in werking zal treden bij koninklijk besluit ingevolge de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen" dienen te worden weggelaten.

4. In de artikelen 490 en 496 van het Burgerlijk Wetboek worden respectievelijk de begrippen "registratie" en "opnemen in een register" gebruikt zowel voor de lastgevingsovereenkomsten als voor de verklaringen.

Er dient gebruik te worden gemaakt van de door de wetgever gehanteerde terminologie, zodat het ontwerp aldus moet worden herzien dat niet meer gesproken wordt van "inschrijving" maar van "registratie" in de centrale registers die bij het ontwerp opgericht en georganiseerd worden.

De gehele tekst moet worden herzien in het licht van deze opmerking.

5. Een artikel behoort niet in paragrafen te worden ingedeeld als elke paragraaf maar één lid bevat.¹

LE GREFFIER – DE GRIFFIER

LE PRÉSIDENT – DE VOORZITTER

Colette GIGOT

Pierre LIÉNARDY

¹ *Beginnelsen van de wetgevingstechniek - Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, www.raadvst-consetat.be, tab "Wetgevingstechniek", aanbeveling 57.3.